

december 2025

Milí spoluobčania a návštevníci našej obce,

Čas neúprosne plynie a ani sme sa nenazdali a opäť sú tu tie čarovné chvíle najkrajších sviatkov v roku – Vianoce.

Atmosféra týchto dní je plná spomienok, očakávaní a výnimočností, ktorú nedokážeme ničím nahradiť.

Rok, ktorý sa pomaly končí, nám priniesol nielen úspechy ale aj momenty, kedy sme preukázali našu vzájomnú spolupatričnosť a silu komunity. Chcel by som Vám úprimne poďakovať za Vašu prácu a trpezlivosť a za všetko čo ste pre našu obec v roku 2025 urobili.

Vianočné sviatky sú predovšetkým časom pokoja, lásky a porozumenia. Sú príležitosťou zastaviť sa, venovať sa svojim blízkym, pomôcť osamelým a vniesť do našich sŕdc viac radosti a harmónie. Preto si nezapbudnime spomenúť aj na tých, ktorí z rôznych dôvodov nemôžu byť s nami. S láskou si spomeňme na tých, ktorí sú odkázaní na pomoc iných v sociálnych zariadeniach, či na nemocničných lôžkach. Nech je pre nás všetkých tento čas inšpiráciou ale aj povzbudením do budúcnosti.

Dovoľte mi, aby som Vám spolu s poslancami obecného zastupiteľstva a zamestnancami obce, zaželel pokojné a požehnané Vianočné sviatky prežiť v kruhu Vašich rodín a priateľov, veľa zdravia, osobného šťastia a úspechov v Novom roku.

Šťastné a veselé Vianoce 2025!

Pavol Santoris

Duchovné zamyslenie : Podobenstvo o vernom stáde a skúšanom pastierovi

Bolo raz jedno stádo oviec, ktoré sa vydalo na dlhú cestu za svojím pastierom. Nebola to cesta cez kvetnaté lúky, ale cez skalnaté kopce, suché údolia a temné lesy. Niekedy pršalo tak dlho, že zem sa zmenila na blato. Inokedy bolo slnko také horúce, že tráva zhnedla a voda sa stratila.

A predsa — ovce nasledovali pastiera. Nie preto, že by vždy rozumeli ceste, ale preto, že mu dôverovali.

Pastier nebol bez chýb — občas sa potkol, občas mal slzy v očiach, keď videl, ako niektoré ovce zabúdli. Ale nikdy sa nevzdal. Každé ráno vstal, zavolať stádo a viedol ich ďalej.

Ovce mu odpovedali tichým, ale pevným „béé“, ktoré v ich reči znamenalo: „Ideme s tebou.“

Boli skúšané. Niektoré ochoreli, iné boli pokúšané odísť, keď videli iné stáda na „ľahších“ cestách. Ale toto stádo ostalo — nie preto, že by bolo najsilnejšie, ale preto, že verilo zasľúbeniu: „Kto vytrvá až do konca, bude spasený.“

A raz, keď slnko zapadalo nad posledným kopcom, zbadali zrazu za horizontom zelené pastviny. Stromy šumeli, voda tiekla a pokoj naplnil kraj. Boli tam. Nie kvôli svojej sile, ale kvôli svojej vernosti.

A pastier povedal:

„Toto je víťazstvo. Nie to, že ste nikdy nepadli — ale to, že ste vždy vstali a išli ďalej. So mnou. So srdcom plným viery.“

Poučenie:

Cirkev, ktorá nasleduje svojho Pastiera — Ježiša Krista — aj cez súženia, aj keď nerozumie všetkému, zažije víťazstvo. Nezáleží, koľko sŕc bolo na ceste, ale že ostala verná. A vernosť až do konca je korunou, ktorú Pán sľúbil tým, čo ho milujú.

Schválilo:

- rozpočet obce na rok 2026
- rozpočtové opatrenie č. 1/2025
- priamy predaj majetku obce podľa osobitného zreteľa – parc. č. 288/1, druh pozemku : ostatná plocha – výmera 0,43 m2 žiadateľov: p. Ján Cibula, rod. Cibula a manž. Ružena Cibulová, rod. Šípková, Banský Studenec 118
- vstup obce Banský Studenec do Združenia obcí Štiavnické vrchy a schválenie Zmluvy o založení združenia obcí
- zaradenie obce do členstva a územia verejno-súkromného partnerstva Občianskeho združenia Zlatá cesta
- prenájom nehnuteľného majetku ako prípad hodného osobitného zreteľa a uzatvorenie NZ pre nájomcu OZ Barborská cesta – Terra Montanae, B. Bystrica na dobu 5 r. od začiatku realizácie projektu za nájomné 1Euro na rok – výmera pozemku cca 18 m2

Uznáša sa :

VZN č.1/2026 o miestnom poplatku za komunálny a drobný stavebný odpad

VZN č. 2/2026 o ustanovení miestneho poplatku za rozvoj

VZN 3/2026 o schválení prevádzkového poriadku pohrebiska

VZN 4/2026 o obmedzení používania alkoholických nápojov na verejnom priestranstve na území obce Banský Studenec z dôvodu zabezpečenia verejného poriadku na území obce Banský Studenec

VZN 5/2026 o ustanovení pravidiel na udržiavanie čistoty v obci a ochrany verejnej zelene na území obce Banský Studenec

Okresný úrad Banská Štiavnica, odbor starostlivosti o životné prostredie upozorňuje všetkých vlastníkov fyzicky neexistujúcich vozidiel, že tzv. generálny pardon na odhlásenie vozidla z evidencie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky platí **do 14. januára 2026**. Počas tejto doby je poplatok za vyradenie vozidla znížený z 500 na 50 eur za jedno vozidlo, a to pre vozidlá, ktoré už fyzicky neexistujú.

Cieľom tzv. generálneho pardonu je umožniť zníženie administratívnej záťaže, zefektívnenie evidencie vozidiel a vyčistenie databáz od neaktuálnych údajov.

Postup vyradenia neexistujúceho vozidla:

1. podanie žiadosti na okresnom úrade podľa trvalého pobytu vlastníka vozidla (odbor starostlivosti o životné prostredie);
2. obsahom žiadosti sú identifikačné údaje žiadateľa a vozidla, spolu s hodnoverným vysvetlením, prečo vozidlo fyzicky neexistuje;
3. prílohou žiadosti je na nahliadnutie osvedčenie o evidencii čast' I, osvedčenie o evidencii čast' II a tabuľka s evidenčným číslom vozidla, ktorého sa žiadosť týka, ak existujú;
4. úhrada príspevku do Environmentálneho fondu;
5. vydanie rozhodnutia o neexistencii vozidla,
6. podanie žiadosti o vyradenie z evidencie vozidiel na ktoromkoľvek dopravnom inšpektoráte.

Blížišie informácie nájdete na: <https://www.minv.sk/?vyradenie-vozidla-z-evidencie> alebo na tel. č. 0961 645 774

Ing. Katarína Točeková – špecialista
pre odpadové hospodárstvo, OÚ BŠ

Podľa nám dostupných zápisník vieme, že **Dobrovoľný hasičský zbor v Banskom Studenci vznikol v roku 1926**. Len o pár rokov neskôr, v roku **1930**, bola postavená budova nazývaná **Hasičské skladište**, ktorá stála 3000 Kčs. Slúžila na uskladnenie výstroja a techniky a stala sa dôležitým centrom hasičskej činnosti v obci. Tieto historické fakty nám pripomínajú, že hasičstvo má v našej komunite hlboké korene. Dobrovoľní hasiči sa počas desaťročí stali neodmysliteľnou súčasťou života obce – nielen pri ochrane pred požiarom, ale aj pri organizovaní kultúrnych a spoločenských podujatí. Rok **2026** bude preto mimoriadne významný – zbor oslávi **100. výročie svojho založenia**. Oslavy budú príležitosťou pripomenúť si históriu, oceniť prácu generácií dobrovoľníkov a odovzdať tradíciu mladším.

Zo správy o činnosti starostu obce k 20.11.2025...

Nakoľko sa blíži koniec roka 2025 chcem poďakovať všetkým občanom, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k zveľadeniu našej obce v tomto roku, Spolku žien, DHZ ale hlavne poslancom OcZ za konštruktívny prístup pri prijímaní rozhodnutí. Naši poslanci podporili všetky aktivity, ktoré prispeli k rozvoju našej obce.

Aj v roku 2025 sme sa snažili reagovať na vyhlásené ale aj pripravované výzvy a žiadali sme o nenávratné finančné prostriedky. Vládni predstavitelia neustále poukazujú na nízky záujem zo strany obcí o čerpanie nenávratných finančných prostriedkov, hlavne eurofondových. Opak je však pravdou. Práve z ich strany sú vyhlasované výzvy komplikované, náročné na prípravu a finančné krytie. Využil som príležitosť na stretnutie sa s niektorými ministrami súčasnej vlády, predstaviteľmi reálnych politických strán a okrem sľubov som sa nedozvedel nič! Môžete sa sami presvedčiť, aká je skutočnosť tu v našej obci. Stále ostáva otvorená rekonštrukcia (1 100 000 Eur / KD- Projekt podaný cez SIEA /MH SR) je pre nedostatok finančných prostriedkov zo strany vyhlasovateľa zaradený v zásobníku projektov MH SR, druhý je v procese hodnotenia v Environfonde. Do projektu na komunálnu techniku pre odpadové hospodárstvo : traktor, mulčovač, vlečka sme sa zapojili dva krát. Najprv do výzvy do 150 000Eur, v ktorej sme neboli úspešní. Druhý krát do výzvy do 70 000 Eur, kde nám bolo oznámené, že pre nedostatok finančných prostriedkov zo strany poskytovateľa sme zaradení do zásobníka projektov. Obidve výzvy boli cez Envirofond. Projekt na rozšírenie obecného vodovodu - smer Hrabová je schválený Kooperačnou radou. Momentálne sa pripravuje projektová dokumentácia vo výške 3500 Eur. Žiadosť o dotáciu na individuálne potreby obcí MF SR – 15 000 Eur je pre nedostatok finančných prostriedkov zo strany poskytovateľa zaradená v zásobníku projektov. Žiadali sme na rekonštrukciu Domu smútku. Do nákupu kompostérov pre domácnosti 100ks sme sa zapojili spolu s 18 obcami aj mimo regiónu Banská Štiavnica. Projekt bol schválený Radou partnerstva. Prebieha verejné obstarávanie. Dokončuje sa rekonštrukcia Domu smútku. V roku 2026 sa budova zateplí, urobí sa fasáda, vymení sa verejné osvetlenie a upraví okolie. Na uvedenú rekonštrukciu sme získali dotáciu cez MAS Zlatá cesta vo výške 32 000 Eur, ostatné finančné prostriedky sú z rozpočtu obce. Na výjazdovom zasadnutí vlády SR, ktoré sa konalo v obci Malá Lehota nám bolo vyčlenených 25 000 Eur na rekonštrukciu hasičskej zbrojnice etapa 2. Žiadali sme a reálne je potrebných 70 000 Eur. V súčasnosti sa uskutočňujú práce na zmene projektovej dokumentácii. Opravili sme oplotenie okolo obecného úradu. Uskutočnili sme montáž zábradlia na moste do cintorína a Kučarovie most / zábradlie bolo kúpené v roku 2019. Čiastočne sme opravili výtlky smer Zvotle a smer do Palov. Na jar chceme v oprave pokračovať. Dali sme opraviť traktor ZETOR, malý traktor Jimna, veľkú vlečku, ktoré boli dlhodobo neudržiavané. Obec financovala opílenie lúp pred kostolom / finančne prispeli aj občania vo výške 600 Eur. Výrazne sme prispeli na opravu zvonov. Obec má úprimný záujem vybudovať multifunkčné ihrisko pri obecnom úrade. Pozemok však vlastní Rímskokatolícka cirkev farnosť Štefultov, kde sa nám nedarí dospieť k vzájomnej výhodnej dohode. Požiadavka obce je odkúpiť alebo zameniť všetky pozemky, ktoré obec dlhodobo užíva, s čím druhá strana nesúhlasí. Stále však veríme, že sa nájde riešenie k obojstrannej spokojnosti. V roku 2022 sme bezodplatne získali od RD Prenčov budovu „slepačiarne“, kde máme záujem vybudovať Zberný dvor. Po dohode s poslancami OcZ, vyčistíme Kubovie dvor, priestranstvo pred Hasičskou zbrojnicou, dáme spevniť oporný múr ako aj múrik predzáhradky tak, aby sa mohla časť osláv 760 výročia obce uskutočniť aj tu.

Október – mesiac úcty k starším

Jeseň života je ako jeseň prírody – plná farieb, spomienok a múdrosti. Tak ako stromy odovzdávajú svoje plody, aj starší ľudia odovzdávajú svetu skúsenosti, ktoré nazbierali počas rokov. Október je čas, keď si zvlášť pripomínáme hodnotu našich starých rodičov, susedov, priateľov a známych. Nie je to len tradícia, ale aj záväzok – vážiť si tých, ktorí nám ukázali cestu, ktorí nás učili trpezlivosti, pracovitosti a láske. Úcta k starším by nemala byť viazaná iba na jeden mesiac. Mala by byť prirodzenou súčasťou každého dňa – v našich rodinách, komunitách i spoločnosti. Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším vám chceme vyjadriť vďaku za všetko, čo ste pre nás urobili. Za vaše životné múdrosti, za príklady odvahy a za lásku, ktorú ste rozdeľovali. Nech je váš život naplnený pokojom, zdravím a radosťou. Ste našou oporou, našou pamäťou a našou inšpiráciou. Aj v našej obci sme si pripomenuli tento mesiac a našim seniorom sme porozdávali balíčky pre upevnenie zdravia. 😊

Svätomartinský lampášikový sprievod

Obec Banský Studenec a Komunitné centrum Banský Studenec vyjadrujú úprimné poďakovanie všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a realizácii Svätomartinského lampášikového sprievodu, ktorý sa uskutočnil 15. novembra 2025. Vaše úsilie, kreativita a obetavosť prispeli k tomu, že podujatie sa stalo krásnym a nezabudnuteľným zážitkom pre všetkých účastníkov. Osobitné poďakovanie patrí vdp. farárovi Mgr. Petrovi Repiskému, r. Herdovej, r. Maruniakovej, r. Maliniakovej a Veronike Kaločaiovej. Rovnako ďakujeme všetkým maminkám a deťom, členom DHZ Banský Studenec, Spolku žien, Beátke Turekovej a všetkým, ktorí svojou pomocou prispeli k vytvoreniu príjemnej atmosféry. Za vyhotovenie fotografií ďakujeme p. Jánovi Petrikovi.

Vianočné trhy a Mikuláš so svojimi pomocníkmi

Týmto sa chceme úprimne poďakovať všetkým, ktorí v sobotu 6. decembra 2025 privítali Mikuláša a zúčastnili sa na Kolpašských vianočných trhoch. Vaša prítomnosť, úsmevy a dobrá nálada vytvorili nádhernú predvianočnú atmosféru, na ktorú budeme ešte dlho s radosťou spomínať. Osobitné poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa podieľali na organizácii podujatia – DHZ Banský Studenec za skvelé občerstvenie, kapustnicu, pečené klobásky a ďalšie dobroty, Petke Maruniakovej za prípravu a vedenie detských dielničiek, v ktorých sa deti mohli kreatívne realizovať a zabaviť. Ďakujeme aj pánovi Ivanovi Halaiovi za jeho sponzorský príspevok.

Veľká vďaka patrí aj trhovníkom, rodine Herdovej za zabezpečenie ozvučenia a krásne zrealizovanú scénu s príchodom Mikuláša, ktorá dodala podujatiu jedinečnú atmosféru.

Uvítanie detí do života

„Vitaj, dieťa, v našom svete, nech šťastie vždy k tebe letí.

Nech láska chráni tvoje sny, a úsmev zdobí tvoje dni.“

Dňa 13.11.2025 sme spoločne privítali našich nových občanov obce: Haničku Vazanovú, Miu Lauru Krajčiovú, Ľubka Džerengu, Alexandra Rudzenia a Sóničku Rudzenia. ❤️😊

Zážitky „žobravého študenta“

Vo svojom memoárovom diele Posledný suplikant, autor knihy Štefan Janšák opisuje zážitky „žobravého študenta“ z jeho študentských ciest. V jednej časti opisuje aj našu obec „Kolpachy“

V smere cesty? Skorej vo vzdušnej čiare, pozdĺž ktorej som sa pohyboval. Medzi Banskou Štiavnicou a Babinou niet vôbec dopravného spoja. Spočiatku išiel som akousi cestou, vedúcou pozdĺž potoka do chudobnej baníckej dediny Kolpachy. Po nej však komunikovali iba ručne tlačené káry alebo fúriky. Akože by tade aj mohli chodiť riadne vozy? veď išla takmer stále na dne potoka. Čochvíľa bolo treba preskakovať obrovské, vodou nahladko omlété balvany, alebo hľadať vhodné miesto, kde by sa prešlo z jedného brehu na druhý. A konečne načo by tu aj bola vozová cesta? Dedinka Kolpachy bola pred šesťdesiatimi rokmi taká chudobná, že to málo, čo si ľudia mohli zadovážiť, doniesli si do nej na chrbte. Chalúčky, zbudované z materiálu získaného na mieste, podobali na skorej stračiemu hniezdu, než ľudskému obydlíu. Pár kameňov, trocha hlíny, niekoľko kusov starých dosák, náruč v blízkom lese uťatého haluzia stačili úplne za zbudovanie múrov. Obloky a dvere boli také malé, že ich majiteľ doniesol z neďalekej Štiavnice pod pazuchu.

Pri pohľade na túto biedu cítil som aj akúsi úľavu, trochu síce egoistickú, ale vcelku predsa len ľudskú. Hľa, ešte sú i väčší úbožiaci na svete, než si ty. Veď títo bedári majú strednú i vysokú školu pred dvermi a veru sotva, ktoré z ich detí dostane sa na štúdiá. K tomuto úsudku som prišiel, keď som videl na holých brvnách, pred domkami sediacich ľudí, starých i mladých, podobajúcich sa živým mŕtvolám. Hľa, tu je materiálna sociálne a hospodárske štúdium, pomyslel som si. Kolpachy menovali sa kedysi hádam Goldbach- Zlatý Potok, ale zlata z neho vyrýžovaného sotva zostalo i len niekoľko zŕn v obci. Podľa vtedajšieho hospodárskeho stavu obyvateľov mohol by etymologický výklad vyznieť i celkom ináč. Kolpachy bol hádam skorej Kaltbach – Studený Potok. Chlad, vyžarujúci zo zraku obyvateľov, prejavujúci sa v ich pohyboch i v reči, vychádzajúci zo všetkých kútov dediny by tomu aspoň nasvedčoval.

Chalúčky boli také úbohé, že polovica života ich obyvateľov odohrávala s na malých dvoroch a na ulici. Vyblednutí a vychudnutí baníci, odpočívajúci na improvizovaných lavičkách pred domom, zvedavo pozerali na slušnejšie oblečeného človeka. „Skade sa sem trepúť?“ zaznelo odkiaľsi na mňa adresovaná otázka. „Veď sem cudzí človek nikdy nezablúdi!“

Ešte viac som podráždil zvedavosť dedinčanov, keď som na nich prehovoril po slovensky a keď som sa informoval o možnostiach prechodu cez hory do susednej doliny. „Chcú ísť do Babinej? Nech ich pánboh chráni! Veď tam nevedie od nás ani poriadny chodník. Zablúdia v horách a ktovie, či cez ne aj prejdú živý. Pred týždňom zabili tam jedného mäsiara. Zbojníkov dosiaľ nechytili!“

Sadol som si na chvíľu k baníkom, vyhrievajúcim sa na popoludňajšom slnku a pustil sa s nimi do reči. Dozvedel som sa všeličo o ich ťažkej práci a malých zárobkoch, ktoré im len tak-tak umožňujú, aby si zachovali svoj život. „Veď pracujete v Štiavnici“, hovoril som im – a tam peniaze len tak tečú. Videl som a počul včera večer, ako sa študenti veselili po šenkoch a kaviarňach, ako z plnej hrsti, rozhadzujú peniaze.“

„Hľa, to sú páni!“ bola jediná odpoveď, v ktorej zhrnuli moji spolubesedujúci svoje pozorovania a dojmy. Po krátkom odpočinku som vstal, aby som pokračoval v ceste. Moji informátori ma znova upozorňovali na nebezpečenstvo cesty cez hory. Ja však, napriek hrozivým rečiam baníkov, nemohol som už zmeniť svoje rozhodnutie. Vložiť svoj život do rúk osudu vydal som sa smerom na východ.

Chodník medzi Kolpachmi a Babinou viedol iba miestami cez hustú, tmavú horu. Prevažne kráčal som po trávnatých lúčkach, roztrúsených medzi chumáčmi kríkov alebo ojedinele stojacich stromov. Divil som sa, ako môže takýto krásny kraj vnuknúť myšlienku vraždy. Na celej desaťkilometrovej ceste nestretol som ani živú dušu. Ľudia, zastrešení krvavou udalosťou nedávnych dní vyhýbali sa týmto miestam. Na prípadnú pomoc, keby ma niekto prepadol, nemohol som teda počítať. Ale pokiaľ sa pamätám, nepocítil som ani len stropu nejakého strachu. Hádam sa len zbojník neopováži ísť na miesta svojho zločinu, uvažoval som, kde ho môžu stretnúť žandári. Mój predpoklad bol správny. Bez akejkolvek nehody prešiel som nebezpečným pásmom a dostal sa šťastne do Babinej.

Pečieme Vianočné

Linecké koláčky

Porcie: cca 40 ks Príprava: 30–40 minút

Pečenie: 12 minút pri 190 °C

Suroviny

- 520 g hladkej múky (na krehké cesto)
- 200 g práškového cukru
- 400 g masla (alebo Hera, Palmarin)
- kôra z 1 citróna
- 2 balíčky citrónového pudingu v prášku
- 2 ČL vanilínového cukru
- 2 žltky

Na dokončenie:

- ríbezľový džem

Postup

Múku a práškový cukor preosejeme do misy. Pridáme nastrúhané studené maslo, citrónovú kôru, pudingový prášok, vanilínový cukor a žltky. Vypracujeme hladké cesto. Cesto zabalíme do potravinovej fólie a necháme stuhnúť v chladničke. Na pomúcenej doske rozdelíme cesto na dve časti, každú rozvalkáme na hrúbku asi 3 mm. Pomocou formičiek vykrajujeme rôzne tvary a ukladáme ich na plech vystlaný papierom na pečenie. Pečieme v predhriatej rúre na 190 °C približne 12 minút, kým koláčky jemne zozlatnú. Vychladnuté ich pospájame lekvárom, alebo inou plnkou podľa chuti.

Spoločenská rubrika

Počet obyvateľov
k 12.12.2025 457 obyvateľov
z toho muži 182
ženy 197
chlapci 37
dievčatá 41
Priemerný vek 43,14

Zomrelí : Balážová Alica
Bartoš Miroslav
Brada Ján
Matusková Valéria

Narodení : Hana Vazanová
Mia Laura Krajčiová
Lubomír Džerenga
Alexander Rudzenia
Soňa Rudzenia

Počet :
prihlásených na TP 7
odhlásených z TP 9
celkový prírastok 1

Jubilanti 2025

60 rokov
Ivan Antalík
Eva Bradová
Jozef Cibula
Lubomír Cibula
Ružena Cibulová
Branislav Mlynárík

70 rokov
Zdenko Lepeta
Jozef Lupták

80 rokov
Mária Halajová

Vianoce kedysi a dnes

Gazdinky začínali deň pečením chleba, gazdovia nosili vodu na celé sviatky a do studne pridali soľ pre zdravie. Dievky zatriasli plotom, aby zistili, odkiaľ príde ženich. Pred večerou gazda priniesol snop slamy ako symbol narodenia Krista, na stôl sa kladol nový obrus s červenými nitkami. Rodina si sadla v nových šatách, nohy stola zviazali reťazou – znakom jednoty. Večera sa začínala modlitbou, otec urobil deťom krížik z medu na čelo, dospelí si pripili a všetci jedli oblátku s medom a cesnakom.

Na stole nechýbali jablká, orechy, cesnak, cibuľa, chlieb, oblátky, hriatô, pálenka, sviečka a biblia. Jedlo sa z jednej misy drevenými lyžicami, chlieb sa odlamoval bez noža. Večera mala sedem až deväť chodov – opekance, lokše s makom, hrach, šošovicu, hríbovú polievku, kapustnicu, rybu, ovocie, orechy či koláče. Omrivinky sa uchovávali na osivo alebo na liečenie. Čakalo sa na prvú hviezdu ako symbol narodenia Ježiša.

Prvý sviatok – Božie narodenie – bol rodinný, v pokoji a bez návštev. Na Štefana sa už stretávali priatelia, chodilo sa do kostola a popoludní na zábavy, čo sa dodržiava dodnes.

Po druhej svetovej vojne sa oslavy menili – namiesto kresťanských Vianoc sa zdôrazňovali „sviatky pokoja a mieru“. Po roku 1989 pribudla hojnosť exotických jedál ako jahody, losos či chobotnice.

Kedysi sa pod obrus dávalo obilie, strukoviny, mince či zoomorfné pečivo, dnes šupiny z kapra. Symbolom Vianoc sa stal stromček až koncom 19. storočia, betlehemy majú korene už v 13. storočí. Predkovia si vystačili s vetvičkami, dnes volíme umelé či živé stromčeky v kvetináči. Zdobenie medovníkmi a sušeným ovocím sa opäť vracia. Niektorí sledujú módné trendy, iní si stromček zdobia rodinnými ozdobami.

V minulosti boli darčeky jednoduché – knižka, topánky či ručne vyrobené hračky. V mestách a u šľachty sa darovali aj luxusné predmety, ako šperky či kožuchy.

Tradičné Vianoce postupne ustupujú, hoci sú plné múdrosti a ponúkajú hodnoty, z ktorých sa môžeme učiť aj dnes. Rýchly životný štýl spôsobil, že mnohé zvyky zanikajú. Kedysi sa na Štedrý večer varili rôzne kaše a strukoviny, dnes ich už na stoloch nenájdeme. Zostali len niektoré jedlá – opekance, lámance, kapustnica, hríbová či rybacia polievka.

Najdôležitejšie je, aby rodiny zachovali aspoň niektoré tradície – napríklad spoločné stretnutie doma na Štedrý deň, aj keď mnohí pracujú mimo domova. Niektoré zvyky, ako koledovanie či tradičné jedlá, pravdepodobne pretrvávajú.

etnologička Katarína Nádaská.

OZNAMY

- Obecný úrad bude od 19.12.2024 do 11.01.2026 z dôvodu čerpania dovolenky zatvorený
- Cukráreň Alžbetka bude 21.12.2025 v čase od 13.15. hod. do 14.00 hod. predávať zákusky – od 13.15.hod do 13.25 hod pre KD- potom bude auto prechádzať obcou

➤ Milí občania, v budúcom roku nás čaká veľká udalosť – oslavy 760. výročia našej obce. Radi by sme toto jubileum oslávili spoločne, s hrdosťou na našu históriu a s úctou k všetkým, ktorí sú s obcou spätí. Preto prosíme občanov, aby na obecný úrad:

nahlásili rodákov obce,
navrhli občanov na udelenie Ceny starostu obce a Ceny obce, ako prejav uznania za ich prácu, zásluhy či aktivity v prospech našej obce a občanom. Vaše návrhy môžete doručiť osobne alebo zaslať elektronicky. Ďakujeme za spoluprácu!